

پایش رقیب نزدیک

گفتاری از دکتر محمد حسن خانی

محمد حسن خانی دکترای روابط بین الملل از دانشگاه برادفورد انگلستان، عضو هیئت علمی و دانشیار دانشگاه امام صادق (ع) است. وی تألیفات متعددی در زمینه تاریخ روابط بین الملل، سازمان های بین المللی و مسائل و تحولات منطقه ای دارد. آنچه در پی می آید، حاصل گفت و گوی کوتاه ما با ایشان است درباره پرونده الگوی توسعه ترکیه در پیش شماره گفتمان الگو که تبدیل به یادداشت شده است.

عقل سلیم و منطق به ما حکم می کند که در مسیر پیشرفت کشور بایستی از تجربه های بشری استفاده کنیم. اگر دنبال پیشرفت هستیم، باید در کنار کشف و اعتماد به توانایی های خود، نگاهی به راهی که دیگران رفته اند نیز داشته باشیم. در متون دینی و سنت اسلامی هم تأکیدات زیادی بر این نکته داریم. حدیث معروف «طلبوا العلم ولو بالصین» نمونه خوبی است و پیامی که این حدیث شریف بعد ۱۴۰۰ سال به ما می دهد این است که هر کجا چشمه جوشانی از دانش و معرفت و پیشرفت هست، به سوی آن بروید و بهره برداری کنید و ابایی هم از این نداشته باشید که مال شما یا مال دیگری است؛ این ها ذخیره مشترک بشری است.

قاعدتاً هر جا صحبت از توسعه یا پیشرفت می کنیم، بخشی از آن مربوط به ویژگی های اختصاصی و بومی است و ناظر به تاریخ، فرهنگ، نیروی انسانی، منابع مادی و معنوی خود ما می باشد. اما بخش دیگری از آن مربوط به درس هایی است که می توانیم از دیگران و تجربه آن ها بگیریم. البته من استتکاف دارم از اینکه واژه الگو را در این مورد به کار ببرم؛ چون از «الگوگیری» نوعی گرایش به قبول تمامیت یک نمونه و شیفتگی و پذیرش کامل نسبت به آن، برداشت می شود. با این دغدغه، می گویم که می توان «درس ها»یی از تجربه بشری گرفت تا سپس بتوانیم با استفاده از آن ها، مشق خود را

با مختصات خودمان بنویسیم. بنابراین در طراحی الگوی پیشرفت اسلامی-ایرانی باید بخشی از توجه و نیروی ما صرف این شود که بدانیم دیگران در این حوزه چه کرده اند؟ نگاهی به فرای مرزهای ایران، به ما می گوید برخی کشورها که مختصات مشابه و ویژگی های تقریباً مشترکی با ما دارند، دستاوردها و کامیابی های فراوانی در دهه ها و سال های اخیر در زمینه توسعه و پیشرفت داشته اند. در ادبیات علوم سیاسی، جامعه شناسی و اقتصاد در این زمینه بیش از همه نام کشورهای کره جنوبی، مالزی و ترکیه برده می شود. البته من فکر می کنم سختی و تجانس ما با ترکیه به دلایل

دردهای رو به رشد ترکیه

مترجم: معین محب علیان

گراهام فولر، نایب رئیس سابق شورای اطلاعات ملی آمریکا SIA و نویسنده کتاب «جهان بدون اسلام» و «سه حقیقت و یک دروغ»، از شناخته شده ترین تحلیل گران مسائل سیاسی خاورمیانه و جهان اسلام است. او پیش از این (سال ۲۰۰۸) در کتابی به نام «جمهوری ترکیه جدید؛ ترکیه به عنوان کشور محوری در جهان اسلام» ظرفیت ها و اقدامات ترکیه را برای تبدیل شدن به الگوی پیشرفت دیگر کشورهای جهان اسلام ستوده بود؛ اما در این یادداشت که پس از ماجراهای تازه سیاست خارجی این کشور در ارتباط با مصر و سوریه، تظاهرات علیه سیاست های حزب حاکم و اثرات این دو بر اقتصاد و نفوذ سیاسی ترکیه نگاشته شده، برخی واقعیت های هشدار آمیز را در این ارتباط مطرح می کند؛ اگر چه هنوز هم به تداوم توسعه سیاسی-اقتصادی ترکیه اعتقاد دارد.

